

- Sachem kan het lerend vermogen beter benutten door op bepaalde punten kritischer en met meer diepgang het incidentenonderzoek te analyseren.
- Om een verdiepingsslag op het leren van het incident te krijgen, kunnen verdiepende vragen worden gesteld op vragen als 'wat was het potentiële gevaar geweest als de lekkage niet gestopt was', 'wat was het risico voor de mensen als de lekkage groter was' of 'wat was de inzetstrategie als de windrichting anders was'. Een 5-why methodiek kan hiervoor ook gebruikt worden.

Dit inspectierapport is echter niet terug te vinden bij de BRZO-inspectieverslagen in het dossier Sachem op de website van de ODRN. Ook op de officiële website van Seveso-plus.nl ontbreekt dit verslag bij de openbare inspectie informatie waar alle BRZO-verslagen gepubliceerd worden.

Op 23 februari 2026 behandelt -zo is het voornemen - de rechtbank Gelderland het beroepschrift van de stichting Veiliger Zaltbommel gericht tegen uw besluit van 20 juni 2024 n.a.v. van het verzoek van de stichting tot openbaarmaking van verslagen, rapporten en notities; informatie die zou gaan over toezicht en handhaving bij de chemische fabriek Sachem, informatie die door de stichting op 4 september 2023 was opgevraagd op basis van de Wet Open Overheid.

U stuurde op 20 maart 2025 aan de stichting een verweerschrift, waarin u reageerde op de beroepsgronden in het door de stichting ingestelde beroep (waarin uw besluit tot openbaarmaking werd aangevochten). Met dit verweerschrift werden diverse onduidelijkheden weggenomen ten aanzien van de beperkte openbaarmaking van de gevraagde informatie. Veel informatie, zo is nu wel duidelijk, blijkt er niet of niet meer te zijn.

Mede gehoord hebbend hoe provinciebestuur en gemeentebestuur reageerden op vergelijkbare en deels overlappende WOB-WOO-verzoeken bij provincie en gemeente (zie rechtbank procedures ARN 22 / 189 WOB 619 en ARN 22 / 2042 WOB 619 bij rechtbank Gelderland, respectievelijk 202401224/1/A3 en 202401248/1/A3 bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State), kunnen we niet anders concluderen, dat de aanwezig veronderstelde documenten betrekking hebbend op het Seveso bedrijf Sachem/Seqora er simpelweg niet zijn.

Het belang van de Seveso-wetgeving wordt door de ODRN - nu Omgevingsdienst de Groene Metropool - uitgebreid beschreven op haar website, maar een gedegen archief waarin alle verslagen van bestuurlijk en ambtelijk overleg met het Seveso bedrijf worden bewaard, bleek er niet te zijn. Dit is strijdig met de Seveso wetgeving. Ook de incidentafhandeling en rapportage laat (mede door slechte archivering) heel veel te wensen over. Uit de beschikbaar gekomen informatie kunnen we niet anders dan concluderen dat de incidentafhandeling onoverzichtelijk, rommelig, incompleet, en niet volledig is en (daardoor) onjuiste informatie geeft. Dit is bijzonder kwalijk.

Voor zover u op de hoogte bent, bent gebracht of gehouden wordt, kent u onze zorgen:

- Het illegaal oppompen en gebruiken van grondwater door Sachem/Seqora, wat u jarenlang toeliet.
- Een sterke verontreinigde bodem onder de fabriek, verontreiniging die door (grond)waterstromen ook buiten het fabrieksterrein milieuschade aanricht(t)en vooral als gevolg van zware calamiteiten in de vorige eeuw. Een probleem waar u met de nieuwe eigenaar van de grond oplossing voor moet vinden.
- Uw monitoring van mogelijk nieuwe verontreinigingen van oppervlaktewater en de bodem, de afvoer naar de rioolzuivering en de afvoer naar (soms dubieuze) verwerkers ervaren we als weinig transparant.
- U bent op de hoogte van de uitstoot van gevaarlijke en zeer ongezonde stoffen, emissies die volgens uw eigen opvattingen in 2016 niet volgens BBT bestreden werden, en waarvan de inmiddels (wel pas na 10 jaar!) gerealiseerde RTO ons nog niet heeft kunnen overtuigen dat de luchtverontreiniging sterk gereduceerd is. Hoe lang al laat u ons wachten op onafhankelijke meting van de luchtkwaliteit?
- U heeft – we hebben niet anders kunnen concluderen - de rapportages van het bedrijf met betrekking tot de berekende stikstof depositie, voor zoete koek aangenomen.
- U liet toe dat de bedrijfsbrandweer bij Sachem/Seqora werd afgeschaft, dat een onmisbare voorziening verdween, en dat daarmee absoluut noodzakelijke expertise verloren gaat en we als inwoners van Zaltbommel het perspectief van snel en adequaat optreden zijn kwijtgeraakt. Vragen hierover bleven jarenlang – tot de dag van vandaag- onbeantwoord.
- Juiste dossiervorming is essentieel om te leren van incidenten en near misses. We stelden vast dat bij voortduring incidenten gebagatelliseerd worden (**), en zien de uitwerking van de aanbeveling van de inspectie tot toepassing van de 5xWHY niet terug bij incidenten na het geruchtmakende methylchloride incident.
- De vormgeving van het dossier Sachem/ Seqora op de website van de ODRN (nu Omgevingsdienst Groene metropool) is aangepast, maar de werking en het perspectief nauwelijks. De inbreng van omwonenden blijkt beperkt tot twee – gekleurde – gespreksverslagen met omwonenden. De zienswijzen van bewoners en

milieuorganisaties (H17) op de revisievergunning ontbreken er, en de beantwoording in 'FAQ-Sachem' van vragen van omwonenden (gesteld tijdens het omgevingsoverleg Sachem 2016-2020) is tenenkrommend: Feedback wordt genegeerd en de opmerkingen van Prof. dr. ir. G.L.L.M.E. Reniers, hoogleraar Veiligheid aan TU Delft en adviseur bij de ANVS, gespecialiseerd in risico's en gevaarlijke stoffen, werden zeer selectief verwerkt in de FAQ.

- Aan een meer recent verzoek van de ODRN om mee te denken over de website werd door ons gevolg gegeven, maar over de door ons aangeleverde, uitgebreide input en suggesties is nimmer met de indieners gesproken.
- We zien ook niet dat u een vervolg heeft gegeven aan de reeks van aanbevelingen van het onderzoeksbureau Wesselink van Zijst in haar "Verslag verkenning casus Sachem". Het bureau spreekt overigens niet van aanbevelingen, maar van "Elementen die in een vervolg kunnen bijdragen".

Ook dit uitgebreid 'Verslag verkenning casus Sachem' is niet meer terug te vinden in het ODRN-dossier Sachem.

- Kijkend naar de randvoorwaarden die de ombudsman aandraagt, n.a.v. een eerdere klacht bij de nationale ombudsman over de ontbrekende evaluatie van het omgevingsoverleg Sachem, stellen we vast:
  1. Dat u als bestuur geen duidelijkheid heeft gecreëerd over kaders.
  - 2.en 3. Dat een open houding en gedrag van ambtenaren ontbreekt, omdat deze kennelijk niet gefaciliteerd wordt door voldoende tijd en geld beschikbaar te stellen: een andere verklaring voor het niet nakomen van toezeggingen zouden we niet weten.
  4. En dat van evalueren en toepassen van geleerde lessen nog geen sprake is.
- Het door ons gewaardeerd nieuwe overleg over het Seveso bedrijf, dat werd geïnitieerd en opgestart door uw omgevingsdienst (in 2023) , loopt zo na een tweetal bijeenkomsten weer uit op een doodspoor.

Met alle respect voor de inspanningen van de ODRN en de inspecteurs en toezichthouders die Sachem bezoeken, moeten we tot onze spijt concluderen dat de gevoerde WOO-procedure niet de trigger was tot echte verbetering.

- We verzochten, net als gebeurde in de andere genoemde procedures, om documenten over Sachem; informatie die er volgens Seveso-wetgeving wel zou moeten zijn. ***, maar niet werd overlegd. We zullen de rechtbank Gelderland niet verder vermoeien met de vraag of voldoende inspanning is verricht bij de zoekslag naar informatie, en zullen haar kenbaar maken dat de zitting gecanceld mag worden, door aan te geven dat we ons beroep intrekken.
- We zouden u willen verzoeken de stichting een formulier te doen toekomen om de reeds betaalde griffierechten gerestitueerd te krijgen.
- We gaan ervan uit dat we een reactie van Gedeputeerde Staten tegemoet mogen zien op deze brief.
- In de tussentijd blijven we hoopvol uitzien naar verbeterlagen, die vanuit politieke durf en verantwoordelijkheid - mede door uw inspanningen - geïnitieerd en uitgewerkt zouden moeten worden.

Hoogachtend, H.L. Winterwerp, W. Peeters, J.W. van Drunen namens stichting Veiliger Zaltbommel, mede verzonden namens Comité Bezorgde Burgers Zaltbommel en verontruste inwoner A.J.van Kooten.

(*) <https://www.segora.nl/ongewoon-voorval-13-september-2020-gasontsnapping/>

(**) Waar de burgemeester, n.a.v. vragen in de raadsvergadering, spreekt van een klein incidentje, iets waar je het bedrijf niet te veel mee lastig moet vallen, erkent de projectleider complexe inrichtingen van de ODRN dat de lekkage van 2000 liter van het giftig, brandbaar en in sommige gevallen exposief ECH wel degelijk zorgwekkend is. Maar diezelfde ODRN heeft geen zicht op de incident historie, want een vergelijkbaar incident met ECH wordt noch door het bedrijf zelf, noch door de toezichthouder betrokken bij de evaluatie (root cause failure analyses). Niet wonderlijk dat ten aanzien van incidenten (die vaak slecht onderhoud en/of oude apparatuur betreffen) wordt gesteld: (citaat) "*Beoordeling heeft uitgewezen dat het afzonderlijke incidenten betreft, die geen onderlinge samenhang hebben.*"

Waar de toezichthouder in de gevallen dat het misgaat vooral lijkt te monitoren of er geen direct effect buiten de terreingrens is, zegt de WHO: "*A chemical incident is the uncontrolled release of a toxic substance, resulting in (potential) harm to public health and the environment.*". En dit 'potential' impliceert dat naast alle incidenten en calamiteiten ook alle near misses gedegen geanalyseerd moeten worden. Dit impliceert dat ook de toezichthouder (en niet alleen het bedrijf) het volledig dossier onder zich heeft en houdt. Het is immers geen ondenkbaar scenario dat één van de vele oude of zelfs de nieuwe reactor die onder zeer hoge druk wordt bedreven explodeert. Of dat hier op het gevaarlijke spoortraject bij Sachem een goederentrein met explosief gas ontspoord.

Dat de brandweer dan alleen met de handen in de hoogte kan zeggen: "Laat maar uitbranden, hier kunnen we niets doen." En het gevolg is, dat er ook na afloop van die ramp geen zinnig woord gezegd kan worden over de daadwerkelijke oorzaken: immers het volledig dossier bij Sachem zou dan in rook zijn opgegaan....

(***) De vraag of documenten er zouden moeten zijn, ligt immers bij een WOO-procedure niet ter beantwoording voor aan de rechtbank. Zie ook de recente uitspraak van de Raad van State in hiervoor genoemde procedures.